

EVROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
EVROPSKE UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN VARNOSTNO
POLITIKO

Bruselj, 25.3.2015
JOIN(2015) 9 final

**SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Izvajanje evropske sosedске politike v letu 2014

{SWD(2015) 63 final}
{SWD(2015) 64 final}
{SWD(2015) 65 final}
{SWD(2015) 66 final}
{SWD(2015) 67 final}
{SWD(2015) 68 final}
{SWD(2015) 69 final}
{SWD(2015) 70 final}
{SWD(2015) 71 final}
{SWD(2015) 72 final}
{SWD(2015) 73 final}
{SWD(2015) 74 final}
{SWD(2015) 75 final}
{SWD(2015) 76 final}
{SWD(2015) 77 final}

1. Uvod

Evropska sosedstva politika je vse od uvedbe leta 2004 ključni vidik zunanje politike EU. S spodbujanjem trajnostnih in odpornih gospodarstev ter svobodnih in vključujočih družb obravnava vprašanja strateškega pomena, kot so varnost, stabilnost, pravica, svoboda in blaginja v našem sosedstvu. Gre za politiko dolgoročnega sodelovanja, katere temelj sta povezovanje in sodelovanje v korist vseh udeležencev.

Vendar pa se je ob številnih kriznih žariščih in vse večjih izzivih v našem sosedstvu povečalo zavedanje o potrebi prilagoditvi evropske sosedstva politike in njenega pristopa. Pojavili so se pozivi za temeljito preoblikovanje nabora orodij, ki so na voljo v okviru evropske sosedstva politike, da bi lahko EU bolje upoštevala različne ambicije partnerskih držav ter se hitreje odzivala na hitro spreminjajoče se sosedstvo in na širše svetovne trende.

Leto 2014 je bilo leto velikih izzivov v sosedstvu EU. Dogodki v Ukrajini ter vse večji pritisk Rusije na druge vzhodne partnerice EU so potisnili v ospredje dejanske politične razmere v Evropi. Znotraj Sirije in zunaj nje je več milijonov ljudi zbežalo zaradi ravnanja Asadovega režima in Daša ter še naprej nujno potrebuje pomoč. Daš in Džabhat al Nusra ter druge teroristične skupine, ki so dejavne v regiji, so zagrešile grozodejstva ter kršile in zlorabljale človekove pravice. Zaradi ponovnega izbruha sovražnosti v Gazi so se močno poslabšale življenjske razmere in v spopadih je bila razdejana že tako krhka infrastruktura. Libijska državnost je bila še naprej ogrožena, odsotnost delujočih javnih organov, porast nasilja ter pomanjkanje nadzora nad migracijskimi tokovi v državo in iz nje pa so omogočili plodna tla za kriminalne mreže, vpletene v nedovoljene migracije in v trgovino z ljudmi, ki poteka v Evropo. Revščina v sosedstvu je naraščala ter še zlasti prizadela otroke in druge ranljive družbene skupine.

Hkrati pa so leto 2014 zaznamovali nekateri spodbudni dogodki, kot je podpis treh pridružitvenih sporazumov z Gruzijo, Republiko Moldavijo in Ukrajino. S to novo generacijo pridružitvenih sporazumov, ki vključujejo določbe o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine, so bila uvedena doslej najbolj ambiciozna pogodbeni razmerja s partnericami iz sosedstva. Obenem so bili okrepljeni odnosi z Marokom in Tunizijo, ki še naprej odražajo obseg in globino reformnih prizadevanj teh dveh držav. V Tuniziji je bila demokratična tranzicija izredno pozitivna. Na področju migracij in mobilnosti je Republika Moldavija uspešno izpolnila vsa merila iz načrta za liberalizacijo vizumskega režima, s tem pa je svojim državljanom omogočila, da od pomladi 2014 naprej potujejo v schengenske države brez vizuma. Tunizija in Jordanija sta leta 2014 prav tako podpisali partnerstvo za mobilnost z EU.

EU je v preteklem letu ohranila visoko stopnjo sodelovanja s partnericami iz sosedstva, pri čemer so imeli osrednjo vlogo instrumenti, ki so na voljo v okviru evropske sosedstva politike. Iz novega evropskega instrumenta sosedstva (ENI), ki je bil uveden leta 2014, se za obdobje 2014–2020

namenja 15,4 milijarde EUR. Finančna pomoč je bolj ciljno usmerjena, kot je bila prej, organizacije civilne družbe in lokalni organi pa so zdaj boljše in tesneje vključeni v pripravo, izvajanje in spremljanje podpore EU.

V tem skupnem sporočilu in v poročilih o napredku, ki ga spremljajo, je pregledano, kako so EU in partnerske države uresničevale skupno dogovorjene cilje reform ter obravnavale posebne izzive v letu 2014.

Zaradi spreminjajočih se razmer v sosedstvu ter različnih želja partneric glede njihovih odnosov z EU v okviru evropske sosedске politike in posledično zapletenega odziva te politike na nekatere od teh sprememb sta Evropska komisija ter visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in podpredsednica Komisije 4. marca 2015 sprejeli **skupni posvetovalni dokument**, s katerim se začneja formalni postopek posvetovanja glede prenove evropske sosedске politike. V okviru te prenove bo preučena tudi struktura letnih poročil EU.

2. Izvajanje evropske sosedске politike v letu 2014

Demokratizacija in v širšem smislu tranzicija morata biti v prvi vrsti notranji proces države. Uspeh tranzicije je odvisen od številnih dejavnikov, ki med drugim obsegajo politično voljo za izboljšanje pravne države, gospodarske okoliščine, izobraževanje, večjo socialno enakost, opolnomočenje ljudi in aktivno civilno družbo. Oprti morata biti na širok nacionalni konsenz o temeljnih političnih praksah. EU je v tem kontekstu podpirala nosilce pozitivnih političnih sprememb v sosedstvu.

EU uporablja svojo sosedsko politiko kot enega od instrumentov za podpiranje uspešnih tranzicij. Ti procesi se med seboj precej razlikujejo zaradi zgodovinskih in družbenih razmer, ki so značilne za posamezne države. Vzhodne in južne partnerice se zato na poti k reformam srečujejo z različnimi izzivi in priložnostmi. Za tranzicije, ki ne vključujejo širokega spektra deležnikov, temveč potekajo po pristopu „zmagovalec pobere vse“, se je izkazalo, da ne omogočajo trajne splošne stabilnosti in blaginje v državi. Za uspešno tranzicijo morajo državni organi, civilna družba in gospodarski akterji aktivno sodelovati v prizadevanjih za demokratizacijo.

Ta vidik pozitivnih političnih sprememb je skupen tako vzhodnim kot južnim partnericam, ki so v procesu tranzicije. Evropska sosedska politika je tudi v letu 2014 podpirala napredek na tem področju.

2.1 Demokracija in dobro javno upravljanje

EU je zavezana k spodbujanju demokracije in dobrega javnega upravljanja po vsem sosedstvu. Še naprej trdno verjame, da je delo na tem pomembnem področju ključno za njeno zunanjo politiko, vendar pa razmere v sosedstvu kažejo zelo raznoliko sliko razvoja v smislu demokratizacije in dobrega javnega upravljanja.

Tunizija je na primer s pohvalnimi ukrepi, kot sta organizacija parlamentarnih in predsedniških volitev ter sprejetje nove ustave, pokazala, da je vključujoča in notranje motivirana **demokratska tranzicija** v južnem sosedstvu lahko uspešna. Navedena ukrepa predstavljata pomemben dosežek v smislu vzpostavljanja temeljnih pravic in omogočanja nadaljnjih demokratskih reform. Tudi Maroko je nadaljeval proces demokratizacije in modernizacije, kar dokazuje njegov napredek pri reformah, ki potekajo na področju pravosodja, regionalizacije in medijev. Proces demokratizacije v Republiki Moldaviji in Gruziji se je prav tako neprekinjeno nadaljeval. V Republiki Moldaviji so potekale parlamentarne volitve, ki jih je Urad za demokratske institucije in človekove pravice (ODIHR) Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) v okviru svoje misije za opazovanje volitev na splošno ocenil kot svobodne in pravične, čeprav je izključitev enega kandidata le nekaj dni pred volitvami povzročila zaskrbljenost. Država je dodatno napredovala pri uresničevanju svojega evropskega programa, med drugim s podpisom pridružitvenega sporazuma, ki vključuje poglobljeno in celovito območje proste trgovine. Tudi Gruzija je nadaljevala proces demokratizacije, nenazadnje s podpisom pridružitvenega sporazuma, ki vključuje poglobljeno in celovito območje proste trgovine. Za lokalne volitve junija in julija 2014 je na splošno veljalo, da so skladne z mednarodnimi standardi.

EU je podprla Ukrajino z največjim finančnim svežnjem doslej, ki presega 11 milijard EUR za obdobje 2014–2020. Zoper posameznike in subjekte, odgovorne za krizo, za nezakonito prisvojitve sredstev in za kršitev temeljnih pravic, so bili sprejeti omejevalni ukrepi, uporabljeni pa so bili tudi ustrezni instrumenti skupne varnostne in obrambne politike. Vendar pa sta politične razmere zasenčili sočasna vojaška kriza na vzhodu države ter nezakonita priključitev Krima in Sevastopola k Ruski federaciji; ruski in *de facto* lokalni organi na tem območju od februarja 2014 naprej znatno omejujejo varstvo človekovih pravic. Nad ukrajinskimi državljani, ki prebivajo v Sevastopolu in na Krimu, se je izvajal pritisk, naj postanejo ruski državljani, saj da bodo v nasprotnem primeru obravnavani kot tujci. Povečala sta se zastraševanje in nadlegovanje, uperjena zoper državljane Krima, ki so nasprotovali ravnanju Ruske federacije na polotoku, še zlasti zoper krimske Tatare in tamkajšnje novinarje. Mediji niso mogli svobodno delovati. Podobne trende je bilo opaziti tudi na vzhodu Ukrajine, tam pa so jih spremljale še hude humanitarne posledice vojaških spopadov in vse večje število prizadetih ljudi.

Ti dogodki so negativno vplivali na proces reform v Ukrajini. Ustavna reforma je bila odložena in Beneška komisija Sveta Evrope je ocenila, da osnutki predlogov za reformo niso popolnoma usklajeni z mednarodnimi standardi. Počasi so se začele izvajati dejavnosti boja proti korupciji. Priprave na vzpostavitev enotnega nacionalnega programa reform so bile počasne in neusklajene, kljub temu, da ima nova vlada jasne reformne prioritete. Potrebni so takojšnji in neprekinjeni ukrepi, da bi se v kratkem dosegli rezultati ter ohranile spodbude za reforme v prihodnjih letih, pa tudi da bi se zagotovilo izvajanje pridružitvenega sporazuma, ki vključuje poglobljeno in celovito območje proste trgovine. EU je ustanovila podporno skupino za Ukrajino, da bi državi pomagala pri izvajanju njenega programa reform.

Druge dele sosedstva je z vidika demokratizacije zaznamovala stagnacija. V Egiptu je bil zaradi okrepljenega nadzora omejen prostor za razpravo na splošno, še zlasti pa so bile ovirane dejavnosti organizacij civilne družbe. V Azerbajdžanu so se pogoji za demokratizacijo in človekove pravice v preteklem letu poslabšali zaradi sistematičnega omejevanja prostora za javni diskurz in civilno družbo. V Belorusiji ponovno ni bilo napredka na področju človekovih pravic, pravne države in demokratičnih načel.

Razmere v regiji, zaostreno politično ozračje in sovražnosti v Gazi so pomembno vplivali na razvoj političnih dogodkov v Izraelu in Palestini¹. Država Izrael temelji na vrednotah demokracije, spoštovanja človekovih pravic in pravne države ter osnovnih svoboščin. Kljub temu pa so se v letu 2014 pojavili pomisleki glede varstva pravic manjšin, vključno s pravicami beduinov. Palestina še mora sprejeti ključno zakonodajo o demokratičnih strukturah, npr. zakonodajo o pristojnosti sodnih institucij. Še vedno niso bile ustrezno obravnavane pomanjkljivosti na področju človekovih pravic, zlasti v zvezi s smrtno kaznijo: *de facto* organi v Gazi so jo še naprej izvrševali, po nekajletnem moratoriju pa sta kazenske usmrtitve ponovno uvedla Egipt in Jordanija.

Oboroženi spopadi, sektaška in etnična polarizacija ter zunanji dejavniki, kot je terorizem, so omejili napredek pri programu evropske sosedске politike. V Libiji so slabe varnostne razmere celo ogrozile integriteto države. Kriza v Siriji je postala največja svetovna humanitarna in varnostna katastrofa. Na drugi strani pa sta Libanon in Jordanija pokazala izredno odpornost pri soočanju z regionalnimi tokovi beguncev ter učinki prelivanja sirske krize na politične in varnostne razmere, ki dodatno obremenjujejo že tako skromne naravne vire. Kljub navedenim izzivom sta obe državi prispevali k stabilnosti in varnosti v regiji ter s prizadevali za nadaljnji napredek pri programu evropske sosedске politike.

V zvezi z **volitvami** so bili opaženi nekateri pozitivni dogodki. Predsedniške in parlamentarne volitve v Tuniziji in Ukrajini, predsedniške volitve v Izraelu in parlamentarne volitve v Republiki Moldaviji so bile na splošno dobro izvedene. Kar zadeva Ukrajino, volitev ni bilo mogoče izvesti na Krimu in v Sevastopolu; regiji Doneck in Lugansk sta bili večinoma še vedno pod nadzorom nezakonitih oboroženih skupin in zato nista mogli sodelovati na ukrajinskih volitvah. Lokalne volitve, ki so jih izvedli *de facto* organi obeh regij, so veljale za nezakonite in nelegitimne, zato jih EU ne priznava. EU je bila dobro seznanjena z na splošno mirnim in pravilnim potekom predsedniških volitev v Egiptu, kljub nekaterim pomislekom glede izvedbe volilne kampanje, s katero se je še zožil prostor za drugačna mišljenja in razprave.

Neenakomeren napredek je bil dosežen na področju **svobode izražanja, svobode tiska in medijev, svobode združevanja ter svobode veroizpovedi in prepričanja, pravic pripadnikov**

¹ To poimenovanje ne pomeni priznanja države Palestine in ne posega v stališča posameznih držav članic glede tega vprašanja.

manjšin in boja proti diskriminaciji. Tunizija, Libanon, Maroko in Republika Moldavija so delno uvedli ustrezno zakonodajo, v Azerbajdžanu, Belorusiji, Egiptu in Palestini pa s tega vidika ni bil opažen večji napredek.

Pravice žensk in otrok so bile še naprej problematično področje v večini držav partneric. Delo otrok, novačenje otrok vojakov, zloraba otrok za teroristične dejavnosti ali za trgovino z otroki, poroke mladoletnikov in slabo ravnanje v okviru pravnega varstva mladoletnih oseb so še vedno zelo zaskrbljujoča vprašanja. Otroke je še posebej prizadela revščina, ki se razrašča po celotni regiji. Nova tunizijska ustava je ženskam podelila enake socialno-ekonomske in politične pravice, obenem pa zahtevala uvedbo ukrepov za boj proti diskriminaciji in nasilju na podlagi spola.

Opaziti je bilo spodbudna znamenja na področju **reforme pravosodja**, pri čemer se je zlasti v Tuniziji, Maroku, Libanonu in Jordaniji okrepila neodvisnost in učinkovitost tega sektorja. Nova tunizijska ustava je vzpostavila podlago za številne temeljne pravice in bo omogočila napredek pravosodne reforme. Maja je država sprejela strateški dokument o reformi pravosodja, trenutno pa potekajo razprave o akcijskem načrtu za obdobje 2015–2019, ki bo dopolnil navedeno strategijo. Ukrajinski parlament je sprejel „zakon o ponovni vzpostavitvi zaupanja v sodstvo“. Republika Moldavija je izvedla zakone o pravosodni reformi. Pomanjkanje sodne neodvisnosti je bilo še naprej precejšen izziv za Azerbajdžan in Egipt.

Na področju **kazenskih ustanov** in s tem povezanih pogojev je bil v državah partnericah dosežen neenakomeren in omejen napredek. V več državah sta se nadaljevala **mučenje in slabo ravnanje**, ki sta bila še naprej pogosto povezana s slabimi razmerami v zaporih ter s pomanjkljivostmi v sistemu izvrševanja kazenskih sankcij. V Jordaniji in Tuniziji je prišlo do nekaterih izboljšav in v Tuniziji je bil na primer vzpostavljen nacionalni mehanizem za preprečevanje mučenja. Republika Moldavija je pokazala precejšnjo prizadevanja, med katerimi sta odprtje novih kazenskih ustanov in uvedba reform za mladoletne prestopnike.

Za uspešen proces tranzicije in reformni proces je odločilen prispevek **civilnih družb in socialnih partnerjev**. Organizacije civilne družbe imajo pomembno vlogo pri spremljanju človekovih pravic ter svetovanju parlamentom, vladam in političnim strankam o teh vprašanjih, pa tudi pri opozarjanju oblasti, naj prevzamejo odgovornost za svoja dejanja. Pogosto so dobro povezane na mednarodni ravni, kar jim omogoča, da pridobljene izkušnje zlahka prenesejo in jih delijo. Organizacije civilne družbe so se v letu 2014 po vsej regiji srečevale s precej neugodnimi razmerami. Nekatere države so na primer s sprejetjem zakonov ali uvedbo dragih upravnih postopkov (npr. z velikimi davčnimi obremenitvami) omejile dejavnosti teh organizacij, zaradi česar so nekatere od njih prenehale delovati. Zlasti so tovrstni dogodki močno vplivali na dejavnosti organizacij civilne družbe v Azerbajdžanu in Egiptu. V Ukrajini in Tuniziji se je civilna družba razvijala pozitivno in hitro. V Republiki Moldaviji so organizacije civilne družbe na splošno lahko svobodno delovale, vendar so bile v pridnestrski regiji njihove dejavnosti močno omejene. Na Zahodnem bregu so tovrstne organizacije lahko delovale z manj omejitvami

kot v Gazi, kjer so bile njihove dejavnosti še naprej ovirane. Delo na **programih sodelovanja EU s civilno družbo v posameznih državah** se je nadaljevalo tudi v letu 2014. Ti programi določajo strateški okvir za sodelovanje s civilno družbo v vsaki državi posebej. Proces oblikovanja programov so vodile delegacije EU, pri čemer so v sodelovanju z lokalnimi organi in organizacijami civilne družbe opredelile dolgoročne cilje glede dialoga in operativne podpore. Do konca leta 2014 je te programe sprejela večina držav partneric.

2.2 Politično in varnostno sodelovanje

Pogoj za uspešno tranzicijo je varnost, ki omogoča družbeni in gospodarski razvoj. Vendar pa so se izzivi, povezani z varnostjo v sosedstvu, leta 2014 močno povečali. Grožnje terorističnih skupin, kot je Daiš, dolgotrajni konflikti, organizirani kriminal ter krizne razmere, ki jih je povzročilo nasilno zarisovanje novih meja, mečejo senco na sosedstvo EU. Nestabilnost v nekaterih državah partnericah je prispevala k nedovoljenim migracijskim tokovom in varnostnim grožnjam z neposrednim vplivom na EU.

Kljub temu poslabšanju razmer si je EU prizadevala zagotavljati varnost in stabilnost v sosedstvu. Države partnerice je pri reševanju njihovih političnih, varnostnih in gospodarskih izzivov podpirala prek različnih instrumentov in mehanizmov, kot so politični dialog in dialog o človekovih pravicah, misije skupne varnostne in obrambne politike ter s tem povezana finančna pomoč, ki je bila med drugim namenjena krepitvi pravne države ter podpori reforme pravosodja. Trenutno je EU v sosedstvu prisotna z več misijami, predvsem z nadzorno misijo EU v Gruziji (EUMM Georgia), policijsko misijo za Palestinska ozemlja (EUPOL COPPS), misijo za pomoč na meji med Ukrajino in Moldavijo (EUBAM Moldova and Ukraine)², misijo v Libiji (EUBAM Libya³) in misijo na mejnem prehodu Rafa (Gaza) (EUBAM Rafah) ter svetovalno misijo EU za reformo sektorja civilne varnosti v Ukrajini (EUAM Ukraine).

Na razvoj dogodkov v vzhodnem sosedstvu so zlasti vplivale razmere v Ukrajini. EU je ostro obsodila tako nezakonito priključitev Krima in Sevastopola k Ruski federaciji kot tudi krizo, ki je destabilizirala razmere v vzhodnih regijah Ukrajine in imela pomembne humanitarne posledice za civilno prebivalstvo. Ruske oblasti je pozvala, naj preprečijo vsakršne premike svoje vojaške opreme, orožja ali borcev na ozemlje Ukrajine ter uporabijo svoj vpliv na separatiste in nezakonite oborožene skupine, da bi se razmere umirile. V ta namen je EU podprla delo v

² Ni misija skupne varnostne in obrambne politike.

³ Zaradi poslabšanja političnih in varnostnih razmer v Libiji julija 2014 je bila potrebna začasna premestitev te misije v Tunis. Prihodnja usmeritev misije je predmet strateškega pregleda, ki ga bodo v kratkem izvedle države članice EU.

multilateralnih forumih, kot je Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Poleg lastnih prizadevanj v letu 2014, da bi prispevala k rešitvi krize v vzhodni Ukrajini, EU zdaj poziva vse strani, naj gradijo na pozitivnem napredku, ki ga predstavljajo dogovori iz Minska z dne 12. februarja 2015, in te dogovore v celoti izvajajo.

Poleg diplomatskih prizadevanj je EU Ukrajini pomagala na poti k reformi **varnostnega sektorja** z uvedbo svetovalne misije za sektor civilne varnosti (EUAM Ukraine). Navedena misija bo Ukrajini zagotavljala strateško svetovanje za razvoj učinkovitih, trajnostnih in odgovornih varnostnih služb, ki so potrebne za krepitev pravne države.

V večjih delih sosedstva so se še naprej vrstili **oboroženi spopadi ali krize**. V vzhodnem sosedstvu je EU še naprej spodbujala ukrepe za krepitev zaupanja v Gorskem Karabahu. Ruska federacija je s pogodbo o zavezništvu in strateškem partnerstvu, ki jo je podpisala z gruzijsko separatistično pokrajino Abhazijo, otežila politiko sodelovanja Gruzije z njenimi separatističnimi regijami. Mesto Tiraspol je s ponovnimi težnjami po večji avtonomiji otežilo iskanje politične rešitve za spor v Pridnestrju, kljub temu, da so bili v okviru pogovorov za rešitev spora v Pridnestrju, ki v obliki „5 +2“ potekajo pod okriljem Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), izraženi pozivi k ponovni ozemeljski združitvi⁴.

Kar zadeva južno sosedstvo, so bile razmere v Siriji še naprej glavni vir nestabilnosti in so močno vplivale na sosednje države, zlasti Jordanijo in Libanon. EU in njene države članice so namenile skoraj 3 milijarde EUR za pomoč prizadetim prebivalcem v Siriji in sosednjim državam gostiteljicam, kar je največja humanitarna akcija EU doslej. Ta celoviti regionalni odziv vključuje humanitarno pomoč, strukturno podporo in drugo pomoč državam, ki so sprejele begunce in razseljene osebe.

Zaostrovanje varnostnih in političnih razmer v Libiji je imelo posledice tudi v državah, ki niso njene neposredne sosedice, zlasti pa je prispevalo k temu, da so nedovoljene migracije postale eden največjih novodobnih mednarodnih izzivov. Zaradi obnovljenih sovražnosti v Gazi so se močno poslabšale življenjske razmere, v spopadih pa so bili uničeni že tako krhka infrastruktura in redki naravni viri, s čimer se je splošna nestabilnost v regiji še povečala.

Ta regija je bila še naprej izpostavljena **terorističnim grožnjam**, vključno z grozodejstvi in kršitvami človekovih pravic, ki so jih zagrešili Daiš, Džabhat al Nusra ter druge teroristične skupine. EU je bila še naprej zavezana k reševanju te problematike v sodelovanju z regionalnimi in mednarodnimi partnericami⁵.

⁴ Ministrska izjava z dne 5. decembra 2014 o pogajanjih za rešitev spora v Pridnestrju, ki so potekala v obliki „5 +2“.

⁵ Februarja 2015 je bilo sprejeto skupno sporočilo o Siriji/Iraku in grožnji, ki jo predstavlja Daiš. Sporočilo predlaga strategijo za reševanje krize ter vključuje mešanico političnih in praktičnih ukrepov, med drugim v smislu

Po drugi strani pa so Gruzija, Republika Moldavija in Ukrajina še naprej pozitivno prispevale k **operacijam skupne varnostne in obrambne politike, ki jih vodi EU** (operacija EUTM v Maliju, EUNAVFOR Atalanta in EUFOR RCA v Srednjeafriški republiki). S tovrstnim sodelovanjem so pokazale, da se zavedajo pomembnosti prizadevanj za regionalno varnost. EU bo preučila, kako bi lahko to pomembno sodelovanje v operacijah skupne varnostne in obrambne politike upoštevala v okviru evropske sosedске politike.

Podpora, ki jo EU namenja **reformi varnostnega sektorja** v sosedstvu, prispeva k razvoju odgovornih varnostnih služb v partnerskih državah, ki spoštujejo demokratični nadzor in pravno državo. Z dejavnostmi EU se podpirajo razvoj zmogljivosti, institucionalna pomoč, usposabljanje, svetovanje in krepitev upravljanja meja. EU je v letu 2014 podpirala civilno sodelovanje na področju reforme varnostnega sektorja v Jordaniji, Palestini in Tuniziji. V Ukrajini je začela svetovalno misijo za civilno varnost (EUAM Ukraine), v okviru katere je zagotavljala strateško svetovanje za razvoj učinkovitih, trajnostnih in odgovornih varnostnih služb, ki prispevajo h krepitvi pravne države. V Libanonu in v Republiki Moldaviji se je osredotočila na krepitev zmogljivosti mejnega in carinskega upravljanja, da bi podprla reševanje čezmejnih izzivov teh dveh partneric. Ta naloga se je pri Libiji izkazala za bolj zahtevno.

Glede na svetovne trende in naraščajoče grožnje za varnost in stabilnost v sosedstvu je treba ukrepom EU v regiji nameniti dodatno pozornost. Eden možnih načinov spoprijemanja z izzivi na dolgoročen in trajnosten način je, da se poleg dopolnilnih prizadevanj, ki se izvajajo v okviru forumov pod okriljem SZVP in drugih forumov, dodatno okrepijo z varnostjo povezane komponente evropske sosedске politike. V interesu EU je, da sosednje države podpira pri tem, da bi postale močnejše in odpornejše, s čimer bi prispevale k večji varnosti v regiji ter boljši zaščiti ljudi in njihovih temeljnih pravic in svoboščin.

2.3 Gospodarsko povezovanje z EU

EU je glavna gospodarska in trgovinska partnerica večine držav, ki sodelujejo v evropski sosedski politiki. Njen gospodarski in socialni model je še vedno privlačen za nekatere partnerice, kar kažejo tudi njihova nenehna prizadevanja za politično združevanje in gospodarsko povezovanje.

Leta 2014 so bili z Gruzijo, Republiko Moldavijo in Ukrajino podpisani pridružitveni sporazumi, ki vključujejo poglobljeno in celovito območje proste trgovine. Tovrstni sporazumi so osrednji dosežek evropske sosedске politike in predstavljajo mejnik v odnosih EU z nekaterimi njenimi najtesnejšimi partnericami, saj te odnose umeščajo na znatno višjo raven. Pričakuje se, da bodo

diplomatskega sodelovanja, programov preprečevanja radikalizacije, boja proti financiranju terorizma in boljšega nadzora na mejah.

navedeni sporazumi imeli pozitiven učinek na rast in zaposlovanje, ustvarjanje blaginje ter krepitev trajnosti in odpornosti gospodarstev v partnerskih državah.

Gruzija in Republika Moldavija sta 1. septembra 2014 začeli začasno uporabljati glavne dele pridružitvenih sporazumov, ki vključujeta poglobljeno in celovito območje proste trgovine. Uvozne dajatve s tema državama so bile znižane ali ukinjene, postopoma pa so se začele izvajati tudi zaveze glede približevanja njunih nacionalnih zakonodaj pravnemu redu EU.

Ukrajina je v letu 2014 dosegla določen napredek v dvostranskih trgovinskih odnosih, saj so bile prejšnje trgovinske ovire odstranjene ali pa so se postopno opuščale. Vendar pa so se ukrajinski organi na kritične makroekonomske razmere odzvali s sprejetjem novih trgovinskih omejitev in drugih ukrepov, ki bi lahko ogrozili že dosežene izboljšave v trgovinskih odnosih in povzročili poslabšanje poslovnega okolja. S sprejetjem **avtonomnih trgovinskih ukrepov** aprila 2014 je bilo odpravljenih 94,7 % trenutnih carin EU za uvoz industrijskega blaga iz Ukrajine in vse carine EU za izvoz ukrajinskih kmetijskih proizvodov v EU, hkrati pa so se znižale carine za nekatere kemikalije in druge proizvode s poreklom iz Ukrajine. Po odločitvi za odložitev začasne uporabe določb pridružitvenega sporazuma med EU in Ukrajino, ki se navezujejo na poglobljeno in celovito območje proste trgovine, do 1. januarja 2016, so bili avtonomni trgovinski ukrepi podaljšani do navedenega datuma. Ukrajinski organi se na izvajanje določb o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine pripravljajo v tesnem sodelovanju z EU.

Čeprav je bila EU tudi v letu 2014 glavna trgovinska partnerica Armenije, so Armenija, Rusija, Kazahstan in Belorusija 10. oktobra 2014 podpisali pogodbo, na podlagi katere bo Armenija z letom 2015 postala članica **Evrazijske gospodarske unije**. EU spoštuje odločitve suverenih držav. Armenija je bila še naprej upravičena do tarifnih preferencialov v okviru sheme GSP+ in novembra 2014 so se z državo začeli predhodni pogovori o možnostih za nove pogodbene odnose z EU.

Tudi s partnericami v južnem sosedstvu se je intenzivno razpravljalo o trgovinskih odnosih. Z zakonodajnimi reformami so se še naprej obravnavala vprašanja gospodarskega razvoja v smislu ustvarjanja delovnih mest, podpore trajnostni rasti in blaginje. Poleg tega so se ponujale številne priložnosti za okrepljeno regionalno sodelovanje. EU je bila še naprej pripravljena podpreti takšna prizadevanja, če bi države partnerice pokazale zadostno pripravljenost.

Z Marokom so se nadaljevala pogajanja o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine ter o sporazumu o geografskih označbah. Izvajati so se začele tudi prve ribolovne dejavnosti na podlagi Protokola k Sporazumu o partnerstvu v ribiškem sektorju za obdobje 2014–2018 ter finančna podpora EU temu maroškem sektorju, ki je zagotovila neposredne in oprijemljive koristi za gospodarske subjekte. Napredoval je pripravljalni postopek za pogajanja o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine s Tunizijo, ki je vključeval posvetovanja s civilno družbo ter med strokovnjaki in v okviru katerega je bilo ugotovljeno, da ni tehničnih ovir

za začetek pogajanj. Napredovali so tudi pripravljalni pogovori o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine z Jordanijo in izvedene so bile ocene učinka morebitnih tovrstnih sporazumov z Egiptom in Jordanijo na trajnostni razvoj.

Vendar pa je gospodarsko povezovanje z EU širše od zgolj trgovinskih odnosov. Evropska sosedska politika povezuje EU in njene sosedje z ustvarjanjem **prometnih in energetskih** omrežij, ti ukrepi pa so tesno povezani s krepitvijo trgovinskih tokov. Približevanje predpisov in zagotovitev ustrezne infrastrukture sta ključnega pomena za vzpostavitev in vzdrževanje učinkovitih povezav med EU in partnerskimi državami ter med samimi partnericami.

Vendar pa je na področjih prometa in energije celotna slika za leto 2014 neenotna. Nekatere države, na primer Maroko, Tunizija in Ukrajina, so svoje predpise približevale pravilom in standardom EU v sektorju **prometa**. Kljub konfliktom v nekaterih državah (npr. Jordanija, Libanon in Palestina) so te nadaljevale prizadevanja za reforme na področju prometa.

Tudi z vidika **energije** se je nadaljevalo povezovanje sosednjih držav z notranjim energetskim trgom EU. Sprejete so bile tudi nekatere odločitve na ravni politike za spodbujanje obnovljivih virov energije, vključno s sončno energijo v Maroku. V Ukrajini in Jordaniji so se močno kopičili dolgovi zaradi uvoza energije iz tretjih držav, zlasti zemeljskega plina in naftnih proizvodov. Pomemben dosežek v zvezi s tem predstavlja tristranski dogovor z Ukrajino in Rusko federacijo z dne 30. oktobra 2014, pri katerem je posredovala Evropska komisija. Sočasno s tem se je nadaljevalo postopno povezovanje ukrajinskega energetskega trga z energetskim trgom EU.

Doseženi so bili tudi drugi pozitivni rezultati pri ukrepih in projektih energetske infrastrukture. 20. septembra 2014 se je začela gradnja južnega plinskega koridorja, ki bo povezoval Azerbajdžan z jugovzhodno Evropo in bo EU od leta 2020 naprej oskrboval z zemeljskim plinom iz Azerbajdžana. 27. avgusta 2014 je bil uradno odprt povezovalni plinovod Iasi-Ungheni med Romunijo in Republiko Moldavijo. Delo na tem projektu je treba nadaljevati ob podpori in v sodelovanju z EU, mednarodnimi finančnimi institucijami in Romunijo.

Sodelovanje s sosednjimi državami na področju **jedrske varnosti** je še naprej dajalo oprijemljive rezultate. Ukrajina je posodobila svoj nacionalni akcijski načrt za nadaljnje ukrepanje na podlagi rezultatov izrednih varnostnih pregledov, izvedenih v sodelovanju z Evropsko komisijo. Komisija je prejela tudi poročilo Armenije o izrednem varnostnem pregledu za jedrsko elektrarno Medzamor, da bi se opravil medsebojni strokovni pregled. To je v skladu s cilji EU v tem sektorju, ki so usmerjeni v spodbujanje najvišjih standardov jedrske varnosti in varnostne kulture po vsem svetu.

Z regionalnimi projekti, kot so projekti za okrepitev elektroenergetskih povezav na južnem Kavkazu, se spodbuja medsebojna povezljivost znotraj sosedstva, ki ji bo sledila krepitev medsebojnih povezav med partnerskimi državami in EU. Povezava med Gruzijo in Turčijo je bila dokončana, krepitev medsebojne povezave med Gruzijo in Armenijo pa je v fazi načrtovanja.

Na podlagi pobude „**Small Business Act**“ za Evropo („pobuda za mala in srednja podjetja v Evropi“) sta leta 2014 izvedena vrednotenje in usposabljanje, v katerih je sodelovalo več sto zainteresiranih strani iz malih in srednjih podjetij (MSP) v južnem sosedstvu. To je partnerskim državam omogočilo, da svoje politike v zvezi z MSP bolje uskladijo s politikami EU ter okrepijo gospodarsko povezovanje.

Sodelovanje na področju **okolja** je prispevalo k izboljšanju kakovosti življenja prebivalcev partnerskih držav, med drugim z zagotovitvijo dostopa do osnovnih okoljskih storitev, kot so oskrba z vodo, čiščenje odpadne vode in ravnanje s trdnimi odpadki. Sodelovanje na področju okolja je bilo še naprej orodje za krepitev vloge civilne družbe.

V okviru nadaljnjega razvoja skupnega prostora za znanje in inovacije v letu 2014 so se še okrepile povezave med EU in partnerskimi državami, in sicer z dialogom na ravni politike ter sodelovanjem na področju **raziskav in inovacij**. Ob koncu leta 2014 sta Izrael in Republika Moldavija z EU podpisala pridružitvena sporazuma za okvirni program EU za raziskave in inovacije „Obzorje 2020“.

2.4 Stiki med ljudmi, migracije in mobilnost

Spodbujanje mobilnosti v varnem in dobro upravljanem okolju ter osredotočanje na človeško razsežnost prek krepitev stikov med ljudmi sta postali vodilni načeli evropske sosedске politike. Mobilnost ima pozitiven vpliv na trgovinske vezi in gospodarsko rast, podpira kulturne in socialne vezi ter spodbuja spoštovanje temeljnih pravic in pravne države. Pretok potnikov in migracijski tokovi med EU in regijo, ki jo zajema evropska sosedska politika, so se nenehno povečevali. Leto 2014 je zaznamoval povečan pritok zakonitih priseljencev v Evropsko unijo, predvsem iz Maroka in Ukrajine.

Da bi države vzpostavile trdno podlago za uspešno tranzicijo in gospodarstvo, morajo vlagati v prihodnje generacije. Zato je za srednje- in dolgoročni razvoj izredno pomembno, da se vzpostavi dobro delujoč in učinkovit sistem **izobraževanja**. Sodelovanje EU s sosednjimi državami na področju izobraževanja se je na splošno okrepilo in se nadaljevalo tudi z državami, ki so jih neposredno prizadeli oboroženi spopadi. Izvajati se je začelo več projektov v okviru programov Tempus, Erasmus Mundus in eTwinning. Številne države, ki sodelujejo v evropski sosedski politiki (Azerbajdžan, Republika Moldavija, Ukrajina, Egipt, Jordanija in Tunizija), so leta 2014 uvedle reforme za izboljšanje kakovosti izobraževanja na vseh ravneh. Nekatere države so vzpostavile okvire politike ali posebne strategije za **mlade**, kot je ukrajinski državni program za mlade za obdobje 2016–2020.

Močan **kulturni** sektor prav tako prispeva k političnim reformam in socialno-ekonomskemu razvoju. Nekatere države so sprejele nacionalno strategijo za kulturo, kot je strategija „Kultura 2020“ v Republiki Moldaviji.

Pritok beguncev iz Sirije je še naprej predstavljal izziv za izobraževalni sistem v Jordaniji in Libanonu. Po podatkih Visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) je bilo ob koncu leta 2014 v Libanonu med sirskimi begunci registriranih približno 390 000 sirskih otrok šoloobvezne starosti (5–17 let), pa tudi okoli 10 000 šoloobveznih palestinskih beguncev iz Sirije, od katerih jih je bilo približno 7 000 vpisanih v šole Agencije Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA).

Sodelovanje na področju migracij in mobilnosti je bilo eden pomembnejših elementov v odnosih EU z državami partnericami v letu 2014. Ključni elementi teh razprav so bila **partnerstva za mobilnost**. V skladu z globalnim pristopom EU k vprašanju migracij in mobilnosti so bila ta partnerstva namenjena krepitvi sodelovanja na tem pomembnem področju politike. Armenija, Azerbajdžan, Gruzija, Jordanija, Republika Moldavija, Maroko in Tunizija so konec leta 2014 z EU sklenili partnerstva za mobilnost. Z Belorusijo so se nadaljevala pogajanja o sporazumu o poenostavitvi vizumskih postopkov ter sporazumu o ponovnem sprejemu. Decembra 2014 se je med EU in Libanonom začel dialog o migracijah, mobilnosti in varnosti.

Obenem je bilo sodelovanje z nekaterimi vzhodnimi partnericami usmerjeno v preučevanje možnosti za uvedbo režima potovanj brez vizumov. Po uspešnem zaključku dialoga o liberalizaciji vizumskega režima lahko državljani Republike Moldavije, ki imajo biometrični potni list, od 28. aprila 2014 potujejo na schengensko območje **brez vizuma**. Tudi druge partnerske države so okrepile prizadevanja za doseg tega cilja, zlasti Gruzija, pa tudi Ukrajina.

V južnem sosedstvu je Maroko zagotovil boljše vključevanje **migrantov z urejenim statusom**. Poleg tega maroška in tunizijska vlada trenutno sprejemata pravni in institucionalni okvir na področju azila in boja proti trgovini z ljudmi. Januarja 2015 so se začela pogajanja med EU in Marokom o sporazumu o poenostavitvi vizumskih postopkov in sporazumu o ponovnem sprejemu. Po sprejetju pogajalskih smernic za takšna sporazuma s Tunizijo decembra 2014 je EU pripravljena začeti tovrstna pogajanja v letu 2015.

Vendar pa so še naprej naraščali tokovi **nedovoljenih migracij**, kar je nadaljevanje splošnega trenda, ki se zaradi političnih dogodkov v južnem sosedstvu nadaljuje vse od leta 2011. Leta 2014 je na ozemlje EU vstopilo več kot 277 000 migrantov z neurejenim statusom. Povečala se je tudi trgovina z ljudmi.

Tragična izguba človeških življenj v Sredozemskem morju leta 2014 je opozorila na nujnost usklajenega oblikovanja politike med EU in njenimi južnimi partnericami ter širše. Ker so partnerske države v okviru evropske sosedске politike večinoma tranzitne države za nedovoljene migracije, EU v relevantne razprave vključuje tudi „sosedne sosedov“, na primer organe zahodno- in srednjeafriških držav v okviru rabatskega procesa. Podobno se je novembra začel proces regionalnega dialoga z državami vzdolž vzhodnoafriške migracijske poti (t.i. proces iz Kartuma). V večini južnih partneric EU ni celovitega, trajnostnega pravnega in upravnega sistema za

obravnavanje tega vprašanja. Zlasti Libija je bila zaradi poslabšanja varnostnih razmer in konflikta v državi zelo izpostavljena tokovom prosilcev za azil, nedovoljeni migraciji in trgovini z ljudmi.

Pomoč, ki jo EU zagotavlja regiji, je bila osredotočena na krepitev kazenskopравnih sistemov partnerskih držav v boju proti tihotapljenju ljudi in trgovini z ljudmi, in sicer predvsem s krepitvijo zmogljivosti za mejni nadzor. Ta pomoč je dala nekatere pozitivne rezultate v Maroku, Alžiriji, Tuniziji in Egiptu. Jordaniji je bila odobrena pomoč EU za izvedbo raziskave o migracijah, ki bo zajemala tudi pogoje za begunce. Podobne raziskave bodo izvedene tudi v drugih državah regije.

2.5 Finančno sodelovanje

Evropski instrument sosedstva (ENI) je glavni instrument EU za podporo političnih prioritet v sosedstvu. Za obdobje 2014–2020 mu je bil dodeljen proračun v višini 15,4 milijarde EUR. Ta instrument zagotavlja predvidljiva dolgoročna sredstva za podporo reformnih prioritet posameznih partneric. Države, ki uvajajo obsežne demokratične reforme, lahko poleg tega v okviru krovnega programa prejmejo dodatna sredstva v višini do 10 % zneska, odobrenega iz evropskega instrumenta sosedstva. Iz evropskega instrumenta sosedstva se namenja tudi precejšnja podpora za regionalne in čezmejne pobude. Kombiniranje sredstev EU z mednarodnimi finančnimi institucijami v okviru Sklada za spodbujanje naložb v sosedstvo ima vse večji pomen.

Sklad za spodbujanje naložb v sosedstvo podpira projekte na področju energetskih in prometnih povezav, podnebnih sprememb in okolja ter malih in srednjih podjetij. V okviru tega sklada je bil zasnovan **mehanizem financiranja v zvezi s poglobljenimi in celovitimi območji proste trgovine**, ki bo podpiral prilagajanje in preusmeritev dejavnosti podjetij, da bi se izboljšal njihov dostop do ugodnosti na podlagi zadevnih sporazumov. EU namerava na podlagi tega mehanizma prek Sklada za spodbujanje naložb v sosedstvo zbrati 150 milijonov EUR nepovratnih sredstev za obdobje 2015–2017, da bi spodbudila do 1,5 milijarde EUR naložb neodvisnih finančnih institucij v treh državah, tj. v Gruziji, Republiki Moldaviji in Ukrajini.

Tudi finančna sredstva za civilno družbo so se znatno povečala. EU je še naprej podpirala civilno družbo prek **sklada za civilno družbo v sosedstvu**, tako na regionalni kot na nacionalni ravni, da bi se okrepila in spodbujala vloga civilne družbe v procesih, ki so povezani z reformami in demokratičnimi spremembami.

V trenutnih dinamičnih razmerah v sosedstvu je potreben prožen pristop k načrtovanju in izvajanju, zato je EU optimalno izkoristila prožnost, ki ji je na voljo. Ukrejala je hitreje kot kdajkoli prej in se s hitrim postopkom odobritve pomoči odzvala na krizo v Ukrajini, pri čemer je

glavnino pomoči iz evropskega instrumenta sosedstva združila z makrofinančno pomočjo in tehnično pomočjo, ki jo je zagotavljala skupina za podporo Ukrajini. Decembra 2014 je bil ustanovljen **regionalni skrbniški sklad** EU, da bi se na ravni celotne regije zagotovila usklajena in okrepljena pomoč v odziv na krizo v Siriji. Navedeni sklad se bo osredotočil na sedanje prednostne potrebe in ga bo v prihodnosti mogoče prilagoditi tudi za kritje obnovitvenih potreb v pokonfliktih razmerah.

Vendar pa evropski instrument sosedstva ni vedno primeren ali pa ne zadostuje za zadovoljitev vseh potreb, še zlasti kadar so za odziv na krizo potrebna znatna dodatna finančna sredstva, ki jih je treba zagotoviti v kratkem času. Sredstva iz evropskega instrumenta sosedstva se v takih primerih dopolnijo s podporo iz drugih instrumentov, kot so instrument za prispevanje k stabilnosti in miru (IcSP), humanitarna pomoč EU (ECHO) ali evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDHR). Glede na razvoj razmer v regiji bo morda treba zbrati dodatna sredstva, bodisi v okviru navedenih ali drugih instrumentov. Tak primer predstavljata odziva na krizo v Siriji in Ukrajini.

2.6 Vidiki evropske sosedске politike, ki presegajo dvostransko sodelovanje

Številni varnostni, gospodarski in socialni izzivi v sosedstvu so neposredno povezani z nizko stopnjo regionalne povezanosti. Regionalno sodelovanje je ključnega pomena pri reševanju kompleksnih skupnih izzivov, kot so nedovoljene migracije, terorizem in trgovina z orožjem ali čezmejno onesnaževanje, ki zahtevajo usklajen odziv. Krepitev regionalnega sodelovanja bo zato še naprej visoko med prioritetami evropske sosedске politike. To velja tako za vzhodno razsežnost evropske sosedске politike, ki jo ponazarja vzhodno partnerstvo, kot tudi za južno razsežnost, ki se izvaja v okviru partnerstva za demokracijo in skupno blaginjo ter v okviru Unije za Sredozemlje.

Splošno politično ozračje v južnem sosedstvu je bilo še naprej napeto, kar je omejevalo možnosti za regionalno sodelovanje. Čeprav so južne partnerice še naprej razvijale dvostranske odnose z EU, je ta regija še vedno ena od najmanj povezanih na svetu. V delih te regije so se še naprej vrstile hude politične, gospodarske in humanitarne krize, ki so jih spremljali oboroženi spopadi in znatno poslabšanje varnostnih razmer. Izvajanje reform in regionalno povezovanje sta se v teh okoliščinah izkazali za težavni.

Zaradi morebitnega širjenja učinkov sirskega konflikta in s tem povezanega pojava tujih borcev je EU okrepila sodelovanje z južnimi partnericami na področju boja proti terorizmu. Marca 2014 se je z arabskimi partnericami začel izvajati projekt za boj proti terorizmu, ki ga financira evropski instrument sosedstva, vodita pa ga Urad Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC) ter izvršni direktorat protiterorističnega odbora ZN v sodelovanju z institucijami EU in državami članicami.

EU in njene južne partnerice so si še naprej prizadevale zadovoljiti nujno potrebo po tesnejšem povezovanju Partnerice so bile pripravljene z EU sodelovati v regionalnih dejavnostih, zlasti v okviru Unije za Sredozemlje in Lige arabskih držav. Nadaljevala so se prizadevanja za razširitev sodelovanja EU z državami Magreba in z Organizacijo islamskega sodelovanja.

V okviru vzhodnega partnerstva je bil dosežen znaten napredek pri sodelovanju zadevnih partnerskih držav na podlagi pridružitvenih sporazumov, ki vključujejo poglobljeno in celovito območje proste trgovine, in sicer z ambicioznimi programi reform na političnem, gospodarskem in socialnem področju. Štiri tematske platforme vzhodnega partnerstva so se še naprej sestajale dvakrat letno, da bi pregledale napredek in razpravljale o prihodnjih korakih v dialogu na ravni politik med EU in državami vzhodnega partnerstva. Na vrhu vzhodnega partnerstva leta 2015 naj bi se pregledala izvajanje dogovorjenih zavez in doseženi napredek.

Leta 2014 je začela EU zaradi ukrajinske krize izvajati izjemno obsežne programe pomoči, da bi pripomogla k stabilizaciji gospodarskih in finančnih razmer v Ukrajini, podprla tranzicijo ter spodbudila politične in gospodarske reforme in vključujoč razvoj. Tudi podpora za Republiko Moldavijo in Gruzijo je bila v mnogih pogledih okrepljena, saj sta bili ti državi zaradi odločitve o podpisu pridružitvenega sporazuma podvrženi pritiskom.

3. Sklep

Predsednik Jean-Claude Juncker je med prioritete za prvo leto svojega mandata umestil pregled evropske sosedске politike.

Skupni posvetovalni dokument „Za novo evropsko sosedsko politiko“, ki je bil sprejet 4. marca 2015, opisuje najpomembnejša vprašanja in izzive, s katerimi se trenutno srečujejo EU in njene partnerice. Zainteresirane strani so pozvane, da se odzovejo na ta dokument, s katerim se začneja temeljit postopek posvetovanja o evropski sosedski politiki. Rezultati posvetovanja bodo objavljeni jeseni 2015 s sprejetjem skupnega sporočila o prenovljeni evropski sosedski politiki.